

2006 Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:19, s.1-12

**ANADOLU ÖĞRETMEN LİSELERİ VE BU LİSELERDEN MEZUN OLMUŞ
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

**Şaban ÇETİN¹
Filiz ÇETİN²**

ÖZET

Araştırmanın amacı, Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olmuş Eğitim Fakültesi öğrencilerinin nasıl bir profil oluşturduğunu ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma evrenini, 2003-2004 öğretim yılında 14 Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören, Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olmuş 574 IV.sınıf eğitim fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan anket yoluyla toplanmıştır. Öğrenci profilini belirlemeye yönelik sorulara verilen cevaplardan elde edilen verilerin frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarına bakılarak veriler yorumlanmıştır. Araştırma sonuçları, öğrencilerin anadolu öğretmen liselerini seçerken öğretmenliğe hazırlayıcı yönünün olmasını ikinci planda düşündükleri öncelikle eğitimin kalitesini temel kriter olarak aldıklarını, Eğitim Fakültelerini ilk sıralarda tercih ettiklerini, öğrencilerin öğretmenlik mesleğini seçmedeki öncelikli nedenin öğretmen etkisi ve iş garantisi olduğu, diğer etkenlerin ise nispeten ikinci planda yer aldığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Öğretmen Liseleri, Öğretmen Eğitimi, Öğrenci Profili

**A REVIEW OF ANATOLIAN TEACHERS HIGH SCHOOLS AND STUDENTS OF
FACULTIES OF EDUCATION WHO HAVE GRADUATED FROM
THESE SCHOOLS**

ABSTRACT

This research is aimed at finding how is the profile of students of Faculties of Education, who have graduated from Anatolian Teachers High Schools. The scope of the research consists of 574 Grade IV students of faculty of education, studying at 14 Faculties of Education in the academic year of 2003-2004, who have graduated from Anatolian Teachers High Schools. Data in the research were collected through a questionnaire developed by the researcher. Data were interpreted in respect of frequencies (f) and percentage (%) distributions of data obtained from the answers to the questions intended to find the student profile. Research results suggest that students consider the fact that Anatolian teachers high schools are preparatory to teaching profession as a second priority, but they regard the quality of education as the main criterion, that they primarily prefer Faculties of Education, that the primary reason for students to prefer the teaching profession is the teacher impact and the high likelihood to find a job, and that other factors are regarded as secondary.

Keywords: Anatolian Teachers High Schools, Teachers' Education, Student Profile

¹ Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Beşevler/Ankara, 06500,scetin@gazi.edu.tr

² Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Teknikokullar/Ankara,06500, fjetin@gazi.edu.tr

1.GİRİŞ

Bugün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, gelişmeyi ve kalkınmayı tetikleyici en önemli güç olarak gördükleri eğitim sistemini, tüm kurumlarıyla birlikte en etkili ve başarılı bir şekilde nasıl harekete geçireceklerinin hesaplarını yapmış ve yapmaktadırlar.

Ancak, eğitim sistemlerinin başarısı, sistemin temel ögesi konumundaki öğretmenlerin nitelikleriyle özdeştir. Çünkü öğretmen, insan ve toplumun mimarlığı gibi çok önemli bir görevi üstlenmiştir. Bu derece önemli bir görevi üstlenen öğretmenlerin niteliği ise, yetiştirilmesi sürecinde görev alan kurumların ve bu kurumlarda verilen eğitimin niteliğine bağlıdır.

Osmanlı Devletinden günümüze kadar farklı eğitim kurumlarıyla öğretmen yetiştirme konusunda zengin tecrübeler kazanılmış ve bu birikimden yararlanılarak, Cumhuriyet hükümetleri ile millî ve çağdaş bir eğitim sistemini kurma çalışmaları kapsamında İlköğretmen Okulları, Köy Enstitüleri, Eğitim Enstitüleri, Yüksek Öğretmen Okulları ve nihayetinde Eğitim Fakülteleri kurulmuştur.

Bu kapsamdaki çalışmalara ek olarak öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına öğrenci seçmede asıl kaynak olması amacıyla, 1989-1990 öğretim yılından itibaren 18 öğretmen lisesi, 1990-1991 öğretim yılında itibaren de tüm öğretmen liseleri Anadolu Öğretmen Lisesine dönüştürülmüştür.

Anadolu öğretmen liseleri, Millî Eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak;

- a) Öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına öğrenci hazırlamak,
- b) Öğrencilerine;
 1. Öğretmenlik ruhunu aşlamak ve öğretmenlik mesleğini sevdirmek,
 - 2.Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırmak,
 3. Orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vermek,
 4. Ülke kalkınmasına sosyal, ekonomik ve kültürel katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmak,
 5. Dünyadaki gelişme ve değişimleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenmelerini sağlamak,
 6. Öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularının geliştirilmesi, her bireyin farklı ve ayrı bir değer olduğu ve ekip çalışmasıyla ortak başarının elde edilmesinde önemli katkı sağlayacağı inancının verilmesine yönelik çağdaş bir eğitim ortamı hazırlamak,amacıyla ilköğretimden sonra bir yıllık hazırlık sınıfı üzerine, üç yıl öğretim süreli, yabancı dil ağırlıklı, paralı-parasız yatılı ve gündüzlü eğitim-öğretim yapan orta öğretim kurumlarıdır (MEB, 1995:16).

Anadolu Öğretmen Lisesi Programları

Bu liselerin programları;

- ortak genel kültür derslerinden,

- öğretmenlik meslek bilgisi ve alan bilgisi derslerinden meydana gelmektedir.

Diğer liselerden farklı olarak; bu liselerin programlarında öğretmenlik meslek bilgisi dersleri yer almaktadır.

Ayrıca; 2001-2002 eğitim öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfından başlamak üzere kademeli olarak zorunlu ikinci yabancı dil dersi (Fransızca ve Almanca) konulmuştur (MEB, 1992:9).

1989-1990 öğretim yılında 18 olan Anadolu öğretmen liselerinin sayısı; 2004-2005 öğretim yılında 122'ye ulaşmıştır.

Bu okullarda; 842 (%2.6) paralı yatılı, 12.751 (%40) parasız yatılı, 18.366 (%57.5) gündüzlü olmak üzere toplam 31.966 öğrenci öğrenim görmektedir (MEB, 2004:82).

Öğrenci Seçimi, Yüksek Öğretime Geçiş ve Sağlanan Haklar

Anadolu öğretmen liselerine “Orta Öğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı” sonuçlarına göre öğrenci alınmaktadır.

Ancak sınava girebilmek için bulunduğu ilköğretim okulunun öğretmenler kurulunca “Öğretmen olabilir” kararının alınmış olması gerekmektedir.

2547 sayılı yasa gereği; bir mesleğe yönelik program uygulayan lise ve dengi okul mezunları, aynı alanda öğretim yapan yüksek öğretim programlarını tercih ettikleri takdirde; bu programlara yerleştirme işlemlerinde, ek puan avantajından yararlanmaktadır.

Anadolu öğretmen lisesi mezunlarına da; alanlarıyla ilgili öğretmenlik programlarını tercih etmeleri halinde, ağırlıklı orta öğretim başarı puanının 0,24 ile çarpılmasından elde edilen ek puan verilmektedir.

Diğer taraftan, 3580 sayılı Yasa gereği Milli Eğitim Bakanlığı'nca kontenjan ayrılan öğretmen yetiştiren yüksek öğretim programlarını; ilk beş tercihinde kazanan öğrencilere karşılıksız burs verilmektedir.

Bu programlara ilk beş tercihinde yerleşen Anadolu öğretmen lisesi mezunlarının tamamına, kontenjana bakılmaksızın burs verilmektedir. Burs miktarı ayda 75.000.000.TL.'dir (MEB, 1995:45).

Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin ÖSYS Başarısı

Yöneticisi, öğretmeni ve öğrencisi seçilerek alınan Anadolu öğretmen liseleri, gerek ÖSYS'deki gerekse diğer sosyal etkinliklerde gösterdikleri başarı ile kısa zamanda ülke genelinde en seçkin okullar arasında yerini almıştır.

İlk mezunlarını 1992-1993 öğretim yılında veren Anadolu öğretmen liselerinin “Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavları”ndaki başarısı; 1993 yılında %46 iken, 2004 yılında %67'lere ulaşmıştır. Bunlardan öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına yerleştirilenlerin oranı ise 2004 yılında %88'lere yükselmiştir (MEB, 2004:85).

Bu anlamda, öğretmenin; orta öğretimden başlayarak sistem bütünlüğü içerisinde yetiştirilmesi ve öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının daha nitelikli öğrenci kaynağına kavuşturulması amacıyla, öğretmen liselerinin programlarının yeniden

yapılandırılması sonucu kurulan Anadolu Öğretmen Liseleri'nin yetiştirdiği bireylerin izlenmesi sisteme sağlayacağı dönüt açısından büyük önem arz etmektedir.

Diğer taraftan son zamanlarda kamuoyunda sürekli tartışılan, öğretmen niteliğini geliştirme amaçlı çalışmalara katkı sağlama ve farklı bakış açıları geliştirmesi açısından da önem arz ettiği düşünülerek Anadolu Öğretmen Liseleri, mezun profili açısından araştırmaya konu edilmiştir. Araştırmanın amacı, Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olmuş Eğitim Fakültesi öğrencilerinin nasıl bir profil oluşturduğunu ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır;

Araştırmaya katılan öğrencilerin; ●devam ettikleri üniversiteye, ●cinsiyetlerine, ●öğretmen lisesini tercih etme nedenine, ●devam ettikleri öğretmenlik programına, ●öğretmenlik programını tercih etme sırasına, ●annelerinin ve babalarının eğitim durumuna, ●ailelerinde öğretmen bulunup bulunmama durumuna, ●ailedeki öğretmenlerin yakınlık durumuna, ●öğrencilerin kardeş sayılarına göre ve öğretmenlik mesleğini seçme nedenine göre dağılımları nasıldır?

2.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması genel hatlarıyla açıklanmıştır.

2.1 Araştırma Modeli

Araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmayla, Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olmuş Eğitim Fakültesi öğrencilerinin nasıl bir profil oluşturduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu yönüyle araştırma betimsel bir nitelik taşımaktadır.

2.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olmuş Eğitim Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrenci sayısının fazla olması nedeniyle araştırma bir çalışma evreni üzerinde yürütülmüştür. Bu kapsamda 14 Eğitim Fakültesi çalışma evreni olarak belirlenmiş ve evren ile ilgili elde edilen istatistikî veriler ışığında 2003-2004 öğretim yılında bu fakültelerin 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 574 öğrencinin görüşünden yararlanılmıştır.

2.3 Verilerin Toplaması ve Çözümlemesi

Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan anket yoluyla toplanmıştır. Öğrenci profilini belirlemeye yönelik sorulara verilen cevaplardan elde edilen verilerin frekans (f) ve yüzdeleri (%) SPSS paket programı aracılığıyla hesaplanmış ve sonuçlar çapraz tablolar şeklinde düzenlenerek yorumlanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

3.1 Öğrencilerin Devam Ettikleri Üniversiteye Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin devam ettikleri üniversiteye göre dağılımları Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Öğrencilerin Devam Ettikleri Üniversiteye Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

Üniversite (Eğt.Fak)	f	%
Gazi	170	29,6
Kastamonu	17	3,0
Anadolu Selçuk	37	6,4
Uludağ	57	9,9
Pamukkale	61	10,6
Van 100.Y	28	4,9
Sams.19.M	27	4,7
9 Eylül	33	5,7
Giresun	61	10,6
İzzet Bay.	15	2,6
Odtü	6	1,0
Hacettepe	37	6,4
İnönü	18	3,1
	8	1,4
Toplam	575	100.0

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya başta Gazi Üniversitesi olmak üzere değişik üniversitelere bağlı 14 eğitim fakültesinden % 29.6 ile %1.4 arasında katılımın sağlandığı gözlenmektedir. Elde edilen veriler ışığında, Gazi Üniversitesinin araştırmaya dahil edilen diğer üniversitelere oranla söz konusu öğrenciler açısından daha çok yoğunluğa sahip olduğu söylenebilir. Diğer taraftan tablo benzer yoğunluğun daha çok merkezde yer alan üniversitelerde oluştuğunu da göstermektedir. Bu açıdan dağılımın, söz konusu öğrencilerin üniversitelerin öğretmenlik programlarını tercih ederken üniversitenin köklü ve merkezi olma özelliklerini de göz önünde bulundurdıkları yönünde ipuçları verdiği söylenebilir.

3.2 Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Frekans (f) ve Yüzde(%) Dağılımı

Cinsiyet				Toplam	
Kız		Erkek			
f	%	f	%	f	%
308	53.6	267	46.4	575	100.0

Tablo 2 araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet özelliklerine göre nasıl bir dağılım oluşturduğu konusunda bilgi vermektedir. Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %54’ünün kız, %46’sının erkek öğrencilerden oluştuğu gözlenmektedir. Bu dağılımın, öğretmenlik mesleğinin bayanlar tarafından da seçilen bir meslek olduğu olgusunu doğruladığı ve ülkemizle ilgili başka araştırma bulgularıyla paralellik gösterdiği söylenebilir. Örneğin, Avustralya, Avusturya, Belçika, Fransa, İngiltere ve İtalya gibi ülkelerde mevcut öğretmenlerin %70’i bayanlardan oluşmaktadır. Ülkemizde bu oran %50’dir (OECD, 2000).

3.3 Anadolu Öğretmen Lisesi Mezunu Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anadolu Öğretmen Lisesini Tercih Etme Nedenine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğrencilerin Anadolu Öğretmen Lisesini tercih etme nedenine ilişkin görüşlerinin dağılımları Tablo 3’de verilmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Anadolu Öğretmen Lisesini Tercih Etme Nedenine İlişkin Görüşlerinin Frekans (f) ve Yüzde(%) Dağılımı

GÖRÜŞ						Toplam	
Eğitimin Kaliteli Olması		İyi Bir Yabancı Dil Eğitimi Verilmesi		Öğretmenliğe Hazırlayıcı Yönünün Olması			
f	%	f	%	f	%	f	%
350	60.9	79	13.7	146	25.4	575	100.00

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan Anadolu Öğretmen Lisesi mezunu öğrencilerinin %61'i " bu okullarda verilen eğitimin kaliteli olması" nedenini ilk, %25'i "öğretmenliğe hazırlayıcı yönünün olması" nedenini ikinci sıraya koymuşlardır. Bu sonuca dayalı olarak öğrencilerin bu okulları tercih ederken öğretmenliğe hazırlayıcı yönünün olmasını ikinci planda düşündükleri öncelikle eğitimin kalitesini temel kriter olarak aldıkları söylenebilir.

3.4 Öğrencilerin Devam Ettikleri Öğretmenlik Programına Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin devam ettikleri öğretmenlik programına göre dağılımları Tablo 4 'de verilmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Devam Ettikleri Öğretmenlik Programına Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

Öğretmenlik Programı				Toplam	
Sosyal Bil.		Fen Bil.			
f	%	f	%	f	%
445	77.4	130	22.6	575	100.0

Tablo 4'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %77'sinin sosyal bilimler alanındaki bir öğretmenlik programında öğrenim gördüklerini göstermektedir. Bu sonuçlar öğrencilerin tercihlerini daha çok sosyal bilimler alanındaki bir öğretmenlik programından yana kullandıkları şeklinde yorumlanabilir.

3.5 Öğrencilerin Öğretmenlik Programını Tercih Etme Sırasına Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin devam ettikleri öğretmenlik programını tercih etme sırasına göre dağılımları Tablo 5 'de verilmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin Öğretmenlik Programını Tercih Etme Sırasına Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

Öğretmenlik Programını Tercih Etme Sırası										Toplam	
1-4		5-8		9-12		13-16		17-20			
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
296	51.5	126	21.9	70	12.2	51	8.9	32	5.5	575	100.0

Tablo 5 öğrencilerin okudukları öğretmenlik programını tercih etme sırası hakkında bilgi vermektedir. Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %52'sinin öğretmenlik

programını 1-4. sırada, %22'sinin ise 5-8. sırada tercih ettikleri gözlenmektedir . Bu verilere dayanarak Anadolu öğretmen Lisesi mezunlarının üniversitede okuyacakları programları tercihlerinde öğretmenlik programlarına genellikle ilk sıralara koydukları söylenebilir.

3.6 Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre dağılımları Tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Frekans (f) ve Yüzde(%) Dağılımı

Annelerin Eğitim Durumu												Toplam	
Okuryazar Değil		Okuryaz.		İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite			
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
82	14.3	45	7.8	267	46.4	51	8.9	69	12.0	61	10.6	575	100.0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %23'ünün annelerinin lise ve üstü eğitime sahip oldukları, %77'sinin ise ortaokul ve altı eğitime sahip olduğu gözlenmektedir.

3.7 Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre dağılımları Tablo 7'de verilmektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Frekans (f) ve Yüzde(%) Dağılımı

Babaların Eğitim Durumu												Toplam	
Okuryazar Değil		Okuryaz.		İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite			
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
31	5.4	33	5.7	160	27.8	79	13.7	103	18	169	29.4	575	100.0

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %47'sinin babalarının lise ve üstü eğitime sahip oldukları, %53'ünün ise ortaokul ve altı eğitime sahip olduğu gözlenmektedir. Bu veriler ışığında araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyinin annelerine oranla daha yüksek olduğunu söylenebilir.

3.8 Öğrencilerin Ailelerinde Öğretmen Bulunup Bulunmama Durumuna Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerindeki öğretmen durumuna göre dağılımları Tablo 8'de verilmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin Ailelerinde Öğretmen Bulunup Bulunmama Durumuna Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

Ailedeki Öğretmen Durumu				Toplam	
Var		Yok			
f	%	f	%	f	%
215	37.4	360	62.6	575	100.0

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %63'lük bir bölümünün ailesinde öğretmen bulunmazken %37'lik bir bölümünün ailesinde öğretmen bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, ailedeki mesleki yapının öğrencilerin meslek seçimlerinde etken bir durum oluşturabileceğini düşündürmektedir.

3.9 Öğrencilerin Ailelerindeki Öğretmenlerin Yakınlık Durumuna Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerindeki öğretmenlerin yakınlık durumuna göre dağılımları Tablo 9'da verilmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin Ailelerindeki Öğretmenlerin Yakınlık Durumuna Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

Ailedeki Öğretmenlerin Yakınlık Durumu				Toplam	
1.Derece		2.Derece			
f	%	f	%	f	%
180	83.7	35	16.3	215	100.0

Tablo 9 incelendiğinde ailesinde öğretmen bulunan öğrencilerin %83.7'si birinci derecede yakını yani annesi, babası, ablası veya ağabeyidir. %16.3'ü ise ikinci derecede yani yakın akrabalarıdır.

3.10 Öğrencilerin Kardeş Sayılarına Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayılarına göre dağılımları Tablo 10'da verilmektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

Kardeş Sayısı				Toplam	
2 ve daha az		3 ve daha çok			
f	%	f	%	f	%
358	62.3	217	37.7	575	100.0

Tablo 10'a göre araştırmaya katılan öğrencilerin %62.3'ü 2 ve daha az, %37.7'si 3 ve daha çok kardeşe sahiptir.

3.11 Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenine Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğini seçme nedenine göre dağılımları Tablo 11'de verilmektedir.

Tablo 11. Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenine Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedeni										Toplam	
Kolay Meslek Diye		Yakınlarımlın Tavsiyesiyle		Öğretmenlerimden Etkilenerek		İş Garantisi Olduğu İçin		Bana En Uygun Meslek Olduğu İçin			
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
31	5.4	50	8.7	216	37.6	202	35.1	76	13.2	575	100.0

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %37.6'sı öğretmenlik mesleğini **“Öğretmenlerinden Etkilenerek”** seçtiğini belirtirken, %35.1'i bu mesleği **“İş Garantisi Olduğu İçin”** seçtiğini belirtmektedir. Öğretmenlik mesleğinin kendisine en uygun meslek olduğunu düşünenlerin oranı ise %13.2'dir. Elde edilen verilerden yola çıkılarak, öğrencilerin öğretmenlik mesleğini seçmedeki öncelikli nedenin öğretmen etkisi ve iş garantisi olduğu, diğer etkenlerin ise nispeten ikinci planda yer aldığı söylenebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Elde edilen bulgulara dayalı olarak araştırmada yer alan değişkenler dikkate alındığında şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Çalışma evreninde yer alan öğrenciler devam edilen eğitim fakültelerine göre farklı dağılım göstermektedir. Ancak öğrencilerin tercihleri daha çok merkezi ve köklü üniversitelerden yanadır.
- Cinsiyet değişkeni açısından kız ve erkek oranının büyük ölçüde paralellik göstermektedir ve kızlar da erkekler kadar bu meslekte yer alma eğilimindedir.
- Anadolu Öğretmen Lisesi mezunu öğrencilerin, mezun oldukları lise türünü seçmelerinde öncelikle bu okullardaki eğitimin kaliteli olması faktörü yatmaktadır. Öğretmenliğe hazırlayıcı yönünün ise ikinci planda yer almaktadır.
- Örnekleme giren öğrenciler daha çok sosyal bilimler alanındaki bir öğretmenlik programında öğrenim görmektedirler.
- Öğrenciler üniversite yerleştirme sınavında öğretmenlik programlarıyla ilgili tercihlerini genelde, 1-4 ve 5-8. tercihleri arasına koymaktadırlar.
- Örnekleme giren öğrencilerin anne ve babalarının ağırlıklı olarak eğitim seviyesi düşüktür.
- Öğrencilerin çoğunun ailesinde öğretmen bulunmamaktadır. Ailesinde öğretmen bulunan öğrencilerin öğretmen yakınları daha çok kendilerinin birinci derecede yakındır.
- Öğrencilerin çoğunluğu iki ve daha az kardeşe sahiptir.
- Öğrenciler öğretmenliği öncelikle bir meslek edinmek amacıyla seçmektedirler. Anadolu Öğretmen Lisesindeki öğretmenlerin öğrencileri öğretmenliğe yönlendirmede etkili olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar ışığında şu önerilere göz önünde bulundurulmalıdır;

- Anadolu Öğretmen Liselerinin öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına ciddi anlamda kaynaklık yapması amaçlanıyorsa, bu okullara öğrenci seçme kriterlerinin tekrar gözden geçirilerek öğrenci başarısının yanısıra kişilik özelliklerini de ön plana çıkaracak yeni kriterlerin belirlenmesi gerekmektedir.
- Anadolu Öğretmen Liselerinde yalnızca öğrencilerin değil, görev yapan öğretmenlerin niteliksel açıdan özelliklerinin artırılmasına da özen gösterilmelidir.

- Eğitim fakültelerinin programlarında yapılan değişikliklere paralel olarak Anadolu Öğretmen Liselerinin programlarında da düzenlemelere gidilmektedir.
- Bakanlıkça bu okullara yönelik düzenlemelere ve öğretmenliğe özendirici girişimlere farklı yaklaşımlarla devam edilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akyüz, Y. (1997). *Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1997'ye)*. Kültür Üniv. Yayınları. İstanbul.
- Alkan, C. (2000). *Öğretmenlik Mesleği*. CTB Yayınları, Ankara.
- Demirel, O., N. (1995). Öğretmenlik Mesleğine Yönelen Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik, Psikolojik Ve Kültürel Özellikleri Üzerine Bir Araştırma. İstanbul: İstanbul Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- D, H., H. (1994). *Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme ve İstihdam Şartları*. Milli Eğitim Basımevi. İstanbul.
- Duman, T. (1991) *Türkiye'de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme*. Milli Eğitim Basımevi. İstanbul.
- Kuşdil, E., Ç. Kağıtçıbaşı. (2000). "Türk Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri ve Swartz Değer Kuramı", *Türk Psikoloji Dergisi*. Cilt: 15, Sayı 45, s.59.
- MEB., (1992). *Öğretmen Yetiştirmede Koordinasyon*. Ankara: Milli Eğitim Bakan-lığı Yayınları.
- MEB., (1995). *Öğretmen Yetiştirme Birifingi*. Ankara. s.16.
- MEB., (1995). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü*, Ankara .s.45.
- MEB., (2004). *Millî Eğitimle İlgili Sayısal Veriler*, APAK, Ankara. s.82.
- MEB., Aynı, s.85.
- OECD., (2000). *Trends in Feminization of The Teaching Profession In OECD*. International Labour. Office Geneva.